

**NOTULEN VAN DE OPENBARE RAADSVERGADERING van 30 november 2017 21.40 uur
(na afloop commissievergadering ABZ/VROM)**

Voorzitter: E. van Lente
Griffier: H.P. Reijsoo
Aanwezige raadsleden: CDA: Van Bruggen, Koster, Rutgers-Swartjes
PvdA: Kuiper, Rus
ChristenUnie: Berghuis, De Jong
VVD: Journée
Tevens aanwezig de collegeleden: Van Dijk, Van de Kolk, De Vries
Afwezig m.k.: Doesburg, Heres, Wijnstra
Verder aanwezig: Mw. Y. Eijgelaar uit Onderdendam

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter	Opent deze speciaal ingelaste raadsvergadering inzake de MJP-brief van de NCG. Meldt dat dhr. Heres, dhr. Wijnstra en mw. Doesburg hebben gemeld verhinderd te zijn. Geeft dhr. Berghuis het woord voor het uitspreken van het ambtsgebed. Heet aanwezigen welkom. De agenda wordt conform vastgesteld.
------------	---

2. Zienswijze meerjarenprogrammabrief van NCG (rv. nr. 067)

Voorzitter	Resumeert dat raad afgelopen week voorliggende MJP-brief alsmede een concept zienswijze heeft ontvangen en hier een infoavond aan voorafging op 15 nov. jl. Constateert dat mw. Eijgelaar graag wil inspreken op dit agendapunt en geeft haar daartoe gelegenheid.
Eijgelaar	Heeft raad gisteravond via griffier drie vragen doen toekomen. Maakt zich zorgen over hoe het hele NCG-gebeuren zich hier ontwikkelt. De Groningenwet, waar sprake van is, is niet iets voor burgemeesters en wethouders. Het betreft een wetsvoorstel dat al een jaar of twee boven de markt hangt. Ze denkt niet dat wie dan ook hier aanwezig daar enige invloed op heeft. Wel kan men vanuit Bedum dhr. Alders vertellen wat men graag wil. Het gaat om de volgende vragen. 1. Heeft als gewone inwoner van deze streek geen inzage gehad in het concept MJP en de infoavond van 15-11 jl. niet meegemaakt, maar distilleert daaruit als leek dat het Centrum Veilig Wonen (<i>hierna CVW</i>) in leven blijft; dat bureau Witteveen en Bos alle inspecties blijft doen, zowel voor wat betreft individuele schades als versterkingsoperaties. De NCG heeft een marktconsultatie georganiseerd en schrijft dat hij zich het recht voorbehoudt om te beslissen wie daar naartoe mag en wie niet. De NCG schrijft dat hij gebieden wil toevoegen met een grondversnellingswaarde hoger dan 0,2 PGA. Maar bij haar weten hoeft er helemaal niets toegevoegd worden, want overal in het land waar mijnbouwschade is moet men dokken. Daar hoeft de NCG geen gebieden voor aan te wijzen; dat blijkt uit de schade, en dan komt er een inspecteur die zegt of het al of geen mijnbouwschade is – maar daar hoeft de NCG geen gebiedjes aan te hangen. Het is haar ook volkomen onduidelijk wat de positie is van een individuele bewoner/eigenaar in dit gebied. Twee jaar geleden heeft zij hier ingesproken omdat er een uitvoeringskader VTH was gepubliceerd door dhr. Alders. Daarin staat dat de eigenaar van een gebouw aansprakelijk is; dat het CVW beslist over sloop of nieuwbouw; dat dhr. Alders beslist over welke gebieden in aanmerking komen voor sloop en nieuwbouw; maar als er iets niet goed gaat is de eigenaar aansprakelijk. Hoe zit dat nu voor de individuele bewoner alhier? Ze zou graag van haar gemeente willen horen dat zij deze dingen van dhr. Alders eist. Het hele proces is als een tank die in werking is gezet en nu rolt. Maar men kan wel proberen te zorgen dat onderweg niet al te veel mensen geplet worden door die wals. Zoals bekend heeft dhr. Zwartberg de erkenning van schade aan zijn woning voor de helsdeuren moeten wegslepen. Een zaak van mevr. Marié heeft twee weken terug gediend voor de rechtszaak in Assen. Mensen moeten krom liggen om rechtshulp te krijgen. Men moet het helemaal individueel uitzoeken.

	<p>De toegang tot rechtsbijstand is ernstig teruggeschoefd. En ondertussen rolt dus die wals van meneer Alders maar door, hij komt met zijn versterkingsoperaties. Er schijnen nu gesprekken gevoerd te zijn met bewoners van Overschild door medewerkers van Witteveen en Bos. Dat is echter een commercieel bedrijf dat hier belangen bij heeft en straks ook nog al die rapportjes mag schrijven. En wat Witteveen en Bos tot nu toe heeft geconstateerd zijn allemaal bouwfoutjes en constructiefoutjes en wat al niet meer. Maar iedereen die buiten de zogenaamde contour ligt - terwijl mijnbouwschade overal in Nederland gewoon als mijnbouwschade geldt – vist achter het net. Afrondend vraagt zij de politiek van Bedum om de NCG alles wat hier aanwezig is aan schade onder zijn neus te wrijven. Het CVW moet weg, want dat is de NAM. En die hele constructie met een marktconsultatie die nu gaande is, is erop gericht om het verdienmodel van het CVW in leven te houden. Zij vindt het een schande. Het gaat over veiligheid en snelheid, maar ondertussen belandt de individuele gedupeerden weer in juridische onveiligheid; en dat mag niet.</p>
Voorzitter	Geeft het stuk in bespreking van de commissie.
v. Bruggen	<p>Vertrouwen op herstel en herstel van vertrouwen. Een aanpak voor de verbetering van veiligheid. Schadeafhandeling, leefbaarheid en economisch perspectief. Het vertrouwen is ondanks het instellen van arbiters en het onderbrengen van complexe schadedossiers bij de coördinator en het scholen- en leefbaarheidsprogramma nog niet naar het gewenste niveau getild. Bij de eerste behandeling van het MJP 2016-2020 heeft de CDA-fractie er op aangedrongen de NAM uit het systeem te halen. De fractie sprak van een slager die zijn eigen vlees keurt. Het CDA meent dat hier een enorme stap gezet kan worden door de veroorzaker van deze ellende, afgekort met NAM, uit het systeem te zetten. Herstel van vertrouwen moet groeien, en om dat te bespoedigen worden er kansen gekoppeld. In het plan noemt men dat ‘koppelkansen’. Ook is het CDA van mening dat de huidige waardeverminderingregel voortgezet moet worden in zijn huidige vorm en liefst zoals de commissie Meijer het bedoeld had, nl. voor iedere eigenaar van onroerend goed de voucher van € 4.000,-- om te verduurzamen. Dát noemt het CDA koppelkansen. Het kabinet heeft eind vorig jaar vastgesteld dat als er aanvullende middelen nodig zijn omdat het huidige bezit tekort schiet toch toekomstig te investeren, waarbij het uitgangspunt is dat de NAM aansprakelijk zal zijn. Het kabinet heeft de NCG gevraagd inzichtelijk te maken wat de omvang is van deze benodigde middelen. Een ambitieus programma om in vijf jaar tijd 22.000 woningen te versterken, waarbij het CDA opmerkt dat de uitvoering op dit moment uit de pas loopt met de eerdere toegezegde versterkingsopgave. Wellicht ten overvloede, is de CDA-fractie van mening dat het meerjarenplan een leidraad moet zijn waarbij de inwoners van het gebied centraal blijven staan. Maar: dit was de bijdrage van het CDA <i>van vorig jaar</i> en ook bij de behandeling van het eerste MJP het jaar daarvoor. Dus men is geen steek verder behalve talloze onderzoeken, ellenlange discussies over wat wel en niet vergoed wordt, contouren die veranderen, de extra ambtelijke inzet die deels wordt vergoed. Er is wat de CDA-fractie betreft nog maar één oplossing mogelijk om tot het gewenste resultaat komen: haal de NAM uit het systeem; verstijfde panden inclusief de koppelkansen; deponeer de rekening voor het Rijk bij de NAM. Het CDA steunt de zienswijze van het college wel, maar wil daarbij graag opmaken dat de 10 kernpunten van het Groninger Gasberaad aangegeven in zijn brief ‘De wal keert het schip’ op de instemming van het CDA kan rekenen.</p>
Journée	<p>VVD vond het lastig om in dit verhaal te komen tot een bepaling van wat wijs is, want er zijn nog aan alle kanten onduidelijkheden omdat de ministers zich niet meer zou hebben kunnen verdiepen in het dossier vanwege de kabinetswijzigingen. De versterkingsoperaties zijn in volle gang. Ze zijn een enorme belasting voor de burgers, maar er verkeren ook nog heel veel inwoners in onzekerheid. Ze kent gevallen van woningen die al in 2014 zijn geïnspecteerd. Nu komen er dan de vouchers die uitgedeeld worden maar daarbij worden de onkosten vaak niet gedekt en zijn mogelijkheden om mee te draaien in de milieumaatregelen uitgesloten. De problematiek raakt zo overweldigend groot dat zij het gevoel heeft dat er bijna geen mogelijkheid meer lijkt om oplossingen te realiseren. Gemeenten worden steeds meer gevangen in bureaucratie.</p>

	In het stuk wemelt het van kreten als ‘technische complexiteit’, ‘juridische complexiteit’, ‘maatschappelijke complexiteit’, ‘organisatorische complexiteit’. De VVD onderstreept dat alles en wenst het college heel veel wijsheid toe.
Kuiper	De PvdA spreekt graag haar genoegen uit over de geconstateerde realiteitszin van alle betrokkenen bij het besluitvormingsproces rond het MJP. Uit de stukken blijkt dat de NCG de minister van economische zaken en de regio er blijk van geven dat het belang van de bewoners de hoogste prioriteit heeft en dat we daarom niet overhaast gehandeld mag worden. Vanwege de ontwikkelingen in de landelijke politiek is op dit moment pas op de plaats vereist om tot weloverwogen besluiten te komen. In het samenstel van overleg en keuzes maken is verder vastgesteld dat de voortgang van de versterkingsoperatie vanuit dezelfde prioriteitstelling een grote urgentie heeft. Voor bewoners en ondernemers is belangrijk dat er nu duidelijkheid komt over de uitvoeringskaders. De PvdA heeft er alle vertrouwen in dat dit dossier op de zorgvuldigheid van de betrokken partijen kan rekenen. De PvdA gaat akkoord met het voorgestelde besluit.
De Jong	Vindt dat er eerder sprake is van een meermaandenprogramma dan van een meerjarenprogramma. Want volgens hem gaat men over een hele korte periode met deze brief verder met een nieuw meerjarenprogramma. Wil even kort terugblikken op de avonden die er zijn geweest waarop dhr. Alders als NCG het woord voerde en vertelde waar men nu staat. Spreekt ook zijn dank uit, want te zien is ook dat er langzaam maar zeker toch ook wat vaart gemaakt wordt in het proces waar de CU al heel lang vraagt om meer tempo. Tegelijkertijd, en dat gaf de inspreker ook aan, worden er mensen platgewalst. En dat is wat men juist niet wil. Enerzijds wil de CU dat die wals sneller gaat rollen, maar anderzijds wel dat er zorgvuldig met iedereen wordt omgegaan. Dat is ook de spagaat waarin men met elkaar telkens lijkt te zitten. Het Gasberaad gaf aan dat men straks moet kunnen constateren dat men de patiënt wel op de juiste manier heeft proberen te behandelen, maar dat hij wel is overleden. Hij denkt dat het zaak is om met elkaar gefocust te blijven dat dat niet gebeurt. Hij ziet ook de inzet ook vanuit de gemeente om dit op een zo goed mogelijke manier te doen. Die snelheid is ook geboden. Dat is ook de reden dat men, zoals te doen gebruikelijk, een korte termijn heeft om te reageren, maar dat men ook tot die reactie komt. Want ook de CU wil graag dat dit verder gaat, dat afspraken worden nagekomen, dat bewoners-eigenaren duidelijkheid krijgen over wat er met hun woning gaat gebeuren. Het is heel ingrijpend en heel moeilijk. En hij denkt dat de brief die het college heeft opgesteld met zienswijze, juist is. Nu is er een brief van de gezamenlijke BWME-gemeenten. In het verleden is ook wel eens samen met 10 gemeenten een brief gestuurd. Is er een reden dat dit is losgekoppeld? Daarnaast zie je ook de aanwijzing van nieuwe gebieden waar de volgende rondes gaan gebeuren. De fractie weet dat er onderzoeken gaande zijn naar de bodemgesteldheid in Ter Laan, maar ook bijvoorbeeld de bijzondere situatie in Onderdendam is bekend. Te zien is dat het dorp Overschild zelf dingen oppakt. De CU is even nieuwsgierig wat de stand van zaken in Onderdendam is bij de versterking. Want enerzijds is het al een aantal keren benoemd als proefproject, maar aan de andere kant is te zien dat er feitelijk weinig gebeurt. Kan daar enige toelichting op komen? Moet men daar niet vanuit Bedum ook aandacht voor vragen?
Voorzitter	Proeft in alle bijdragen naast vele vragen ook instemming met de voorgestelde zienswijze. Dat is ook wel mooi: voor een belangrijk deel gaat deze brief niet over Bedum. Op dit moment is Bedum geen gemeente waar grootschalige versterking plaatsvindt, en ze heeft al eerder gezegd dat ze daar ook niet rouwig om is, omdat het zo'n enorme impact heeft op mensen. Daarin sluit ze zich ook aan bij de inspraak van mevrouw Eijgelaar: het betekent heel veel voor mensen als je hiermee aan de gang gaat. En te constateren valt gewoon dat de gemeente Bedum ook niet vooraan zit bij de gebieden waar de grootste risico's liggen. Dat is goed om te constateren en maakt het dan nog een beetje draaglijk. Bedum zit natuurlijk wel vooraan in de rij als het gaat om het aardbevingsbestendig maken van de scholen, de zorggebouwen en een aantal andere aspecten. Onderdendam is aangemerkt als proefproject, als pilot toen er nog een andere risicocontour gold.

Inmiddels is die risicocontour een eindje verhuisd. Dit laat echter onverlet dat de proeftuin Onderdendam doorgaat; ook dat heeft zij vaker met de raad gewisseld. Het gaat ook niet alleen over inspecties en versterking, maar ook over de energietransitie en andere aspecten. Het college heeft recentelijk ook met de NCG gesproken over de mogelijkheid of toch niet versneld inspecties in Onderdendam zouden kunnen plaatsvinden; als het niet vanwege de risico's is dan is het wel vanuit de plicht die je kunt ervaren om de proeftuin gestalte te geven. Het belangrijkste aanhaakpunt daarvoor is het erfgoedprogramma. Onderdendam is niet voor niets heel karakteristiek. Daar zal je vanuit erfgoed met inspecties aan de gang moeten en kunnen, dat is ook het aanhaakpunt waar Bedum met de NCG en de provincie samen het onderdeel inspecties en versterking gaat oppakken. Daarnaast is het zo, daar heeft de raad wellicht ook kennis van genomen, dat in Onderdendam een begin is gemaakt met het verwijderen van hoogrisico-elementen, de schoorstenen. Kort geleden zijn daar materialen voor aangevoerd. Een ander element dat in Bedum wel speelt en waar wh. Van de Kolk in de cie.vergadering aan refereerde, is dat er een mogelijkheid bestaat tot het indienen van grootschalige onderhoudsprogramma's, zodat de NCG daar rekening mee kan houden bij de verdere planvorming. Dat zijn zaken die in Bedum wel spelen. Dit ingedikte MJP-brief is zoals bijv. dhr. De Jong al zei waarschijnlijk een document voor een paar maanden. Wat men als regio heeft proberen te doen is zeggen, in de eigenlijk niet zo lekkere metafoor van mw. Eijgelaar, dat de wals c.q. de operatie wel door moet gaan met die bewoners met wie al is gecommuniceerd. Als je tegen hen nu weer zegt dat je het ook niet precies weet is dat ook niet heel fijn. Maar wat er met elkaar is geconstateerd is dat de manier waarop de versterking momenteel plaatsvindt, en wat de minister vorige week ook heeft gezegd, niet per definitie leidt tot resultaten waar je blij mee bent. Dit is nog niet het eindplaatje om trots op te kunnen zijn en waar Groningen beter van wordt. Dat is ook terug te zien in de MJP-brief. Daarin wordt eigenlijk gezegd laten we nou gewoon meteen met betere kaders komen zodat we niet alleen versterken maar ook verduurzamen en ook gewoon Groningen een betere toekomst geven. Dhr. Van Bruggen gaf terecht al aan dat het document 'De wal keert het schip' daar eigenlijk ook een heel mooi beeld van gaf. Dat document schetst een perspectief voor deze regio wat deze regio gewoon verdient. En wat haar betreft geldt niet alleen voor gebieden waar de versterkingsoperatie gaande is, maar zeker ook voor gebieden waar schades zijn en gebieden waar versterkt wordt dat niet uitgesloten kan worden dat daar weer schades ontstaan. Ook haar overviel de paradox waar mw. Journée op duidde dat de teksten van de brief MJP nog niet zo makkelijk te volgen zijn. Je probeert alles te vatten in heldere stappen en kaders en duidelijkheid maar ga er maar aan staan om als bewoner je weg te banen door de 34 pagina's van de brief MJP. Je staat weliswaar centraal maar dit document staat bol van echt niet heel eenvoudige regelingen en terminologie. Dat blijft een opgave, men moet er met elkaar doorheen om dat zo simpel mogelijk te realiseren en de bewoners centraal te stellen. De heer De Jong vroeg nog waarom er met een concept brief / concept zienswijze gewerkt wordt die niet eensluidend is in alle gemeenten. Dat had gekund, dat is o.a. bij de rechtszaak richting de Raad van State ook gedaan. Maar in dit verband zin er ook best verschillen tussen gemeenten. De kern staat in het raadsvoorstel vervat, de drie hoofdpunten. Daarover is geen verschil van inzicht en over de rest ook niet. Maar voor de rest willen de colleges vooral de gelegenheid laten aan de raden en de staten om eventuele accenten te leggen. Ze kan niet overzien welke dat zijn maar als iedereen het eens is met deze drie punten, maar evenmin als het college de raad wil verhinderen om een additionele zienswijze mee te geven wil het college dat ook aan andere raden en de staten ontzeggen. Dus dat is de achtergrond daarvan. Zo heeft bijv. de provincie nog een extra haakje rond erfgoed geplaatst vanuit het erfgoedprogramma. Het is inderdaad een heel traject en dat is ook nog niet ten einde. Volgende week vindt nationaal bestuurlijk overleg plaats met de minister. Ze is erg benieuwd wat de minister met de regio wil wisselen niet alleen over deze MJP-brief maar, en dat geldt ook heel erg voor Bedum, over het schadeprotocol dat in concept al zeker zes weken op de plank ligt te wachten op antwoorden. Daar moet men echt over in gesprek.

--	--

Maar dat is niet het enige gesprek dat plaatsvindt. Aan de andere kant zijn er ook talloze gesprekken met ook de NAM, want als die uit het systeem moet, moet je het daar ook over eens zijn hoe je dat gaat vormgeven; daar zit ook allemaal wetgeving omheen. Bij die gesprekken zit zij zeker niet aan tafel maar die vinden ook allemaal plaats. En men zal met elkaar moeten hopen dat dat op een korte termijn dusdanig zijn beslag krijgt dat er een beter eindplaatje wordt bereikt waarin de bewoners centraler komen te staan en dat vooral ook een beter Groningen oplevert. Daar zet zij zich voor in en zet de raad zich ook voor in, dat doet men met elkaar. Komende maandag komt de vaste Kamercommissie van EZK naar de regio. Dat is een gelegenheid om ook hen weer op de hoogte te brengen. De heer De Jong vroeg nog naar complexe schades. Naar de oorzaak van schade in Ter Laan en dergelijke is onderzoek gaande. De TU Delft voert dat uit. Het heet 'complexe schades in randgebieden'. Het zou al klaar hebben moeten liggen maar dit is niet het enige dat in dit dossier wat vertrapd is, het komt nu pas medio komend jaar. De raad kan verder nog een memo over de uitspraak van de Raad van State met een duiding daarvan door het college tegemoetzien. Verder raadt zij aan om niet te aarzelen met het vragen naar informatie, zij kan alles wisselen met de raad wat de raad nodig acht. Ze houdt de raad op de hoogte van de uitkomsten van het nationaal bestuurlijk overleg, vermoedelijk gaat dat op een integrale manier naar de diverse raden. Constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn over dit onderwerp. Concludeert dat de raad unaniem kan instemmen met voorliggend voorstel.

3. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de **voorzitter** de vergadering om 22.03 uur.

Vastgesteld in de vergadering van 25 januari 2018,

De griffier,

De voorzitter,